

Opschrift

Vergadering van 21 april 2026

Nummer: 2026_MV_00327

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Tom De Meester: Stand van zaken en actualisering van het ROOF-actieplan voor de strijd tegen dak- en thuisloosheid

Raadslid(-leden):

Tom De Meester - PVDA

Bevoegd: Astrid De Bruycker

Betrokken: Filip Watteeuw

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

In 2022, keurde de gemeenteraad het ROOF-actieplan goed, het geïntegreerd plan om dakloosheid tegen 2040 te beëindigen. Dit gebeurde na de rapportering van de eerste dak- en thuislozentelling in onze stad. Bij de rapportering van een tweede telling uit 2023, waarbij het aantal dak- en thuislozen duidelijk was gestegen, beloofde het stadsbestuur om het ROOF-plan bij te sturen en te concretiseren.

Tot op heden werd nog geen uitvoering en/of update van het ROOF-plan gerapporteerd aan de gemeenteraad.

Aangezien de nood aan structurele oplossingen voor dak- en thuislozen in onze stad groot is, het bestuursakkoord spreekt over de uitvoering van het ROOF-plan en dit wordt herbevestigd in het meerjarenplan, heeft de PVDA-fractie de volgende vragen:

Vraag:

Wat is de stand van zaken van het ROOF-actieplan?

- Welke stappen heeft het stadsbestuur al gezet in de uitvoering van het ROOF-plan?
- Werde het ROOF-actieplan al bijgestuurd?
 - Zo ja: welke bijsturingen zijn er reeds gebeurd?
 - Zo nee, welke bijsturingen overweegt het stadsbestuur en wanneer kan de gemeenteraad een update van het ROOF-plan verwachten?

Wanneer zal er een nieuwe dak- en thuislozentelling plaatsvinden in onze stad?

Antwoord

TOELICHTING DOOR SCHEPEN ASTRID DE BRUYCKER

Collega De Meester,

Bedankt voor uw vraag. Zoals u weet is de strijd tegen dak- en thuisloosheid een van mijn prioriteiten. Het is de meest extreme vorm van armoede. Zonder dak boven het hoofd, sta je nergens. Het tast de fysieke en mentale gezondheid aan. Zekerheden vallen weg. Het is onmogelijk iets te plannen, vooruit te kijken. Wonen is essentieel om iets van het leven te maken. Niet kunnen wonen is onmenselijk.

Dat de aanpak van dakloosheid voor mij essentieel is, hebt u al kunnen zien. Ik heb het reeds bestaande beleid integraal voortgezet. En ik heb er nog flinke bouwstenen ondergestoken.

1. Ik heb ervoor gezorgd dat er jaarlijks, recurrent dus, een miljoen euro bij komt voor de strijd tegen dak- en thuisloosheid
2. En als we snel moeten schakelen, zoals afgelopen winter, dan doen we dat ook. Samen met collega Burak Nalli heb ik er alles aan gedaan om zoveel mogelijk mensen te helpen. Via doorgangswoningen, extra noodopvang en heel veel begeleiding richting duurzame oplossingen.

Het Roof-plan, waar u naar verwijst, is onze gids in dit beleid. Het zet de lijnen uit voor de lange termijn, maar het is ook een levend document, dat we continu monitoren en bijsturen.

Want, collega's, dak- en thuisloosheid is geen statisch gegeven. Het is ook, en ik kan dit niet genoeg benadrukken, geen lokaal gegeven. Onze bovenlokale overheden hebben ook een grote verantwoordelijkheid. We hebben het er hier al vaak over gehad: de enige middelen die minister Van Bossuyt (althans, haar voorgangers) had gereserveerd voor de strijd tegen dakloosheid, zijn gewoonweg geschrap. Dat is echt een zorgwekkend signaal.

Wij zetten hier in Gent alles in het werk om ervoor te zorgen dat mensen een menswaardig bestaan kunnen leven.

Maar we kunnen dit niet alleen. Zolang er geen echte overkoepelende aanpak komt, federaal en vlaams, dan komen we er niet.

Maar goed, ondertussen blijven we wel strijden. Samen met mijn collega, schepen Watteeuw, proberen we zoveel mogelijk een antwoord te bieden op dak- en thuisloosheid.

Wat het ROOF-plan betreft, blijven de uitgangspunten hetzelfde:

- In eerste instantie willen we zoveel mogelijk voorkomen dat mensen dak- en thuisloos worden
- En zij die dak- of thuisloos worden, willen we toeleiden naar duurzame woonoplossingen, ev. gekoppeld aan aangepaste begeleiding

Het Roof-plan is nu net geen vier jaar oud.

Ik overloop graag met jullie wat er de voorbije vier jaar gerealiseerd is binnen mijn beleidsdomein. Straks licht collega Filip Watteeuw de acties binnen wonen toe:

- In 2023 hebben we, als eerste lokale bestuur, een tweede dak- en thuislozentelling georganiseerd. Meten is weten.

- We hebben een eerste site robuuste woningen voorzien. Momenteel zijn we bezig met de voorbereiding van een tweede site.
- We werken aan een zorghostel voor chronisch daklozen met een complexe (zorg)problematiek die niet meer autonoom kunnen wonen. Medefinanciering door bovenlokale overheden is hierbij essentieel.
- Vanaf het najaar zullen we met middelen voor nieuw beleid preventie van dakloosheid verder opschalen
- We starten met de gefaseerde inzet van 50 extra Housing-First wooneenheden tussen 2026-2031.
- We hebben een herstelverblijf uitgebouwd voor dakloze personen met een acute medische zorgnood in samenwerking met het RIZIV en Presbyterium Ganda vzw
- Er werd een project goedgekeurd (subsidiëring via RIZIV) waardoor een straatverpleegkundige aangeworven werd bij Presbyterium Ganda vzw.
- En samen met collega Watteeuw hebben we het project leegstand verder uitgebreid
- We hebben ook extra middelen voorzien om vanaf 2029, na de grote renovatiegolf bij de woonmaatschappij Thuispunt Gent, extra sociale woonbegeleiders in te zetten om kwetsbare sociale huurders te begeleiden.

Zoals gezegd, gebeuren bijsturingen constant. Maar ik lijst graag nog even op wat er op korte termijn staat te gebeuren

- In het najaar 2025 voerde LUCAS KU Leuven een onderzoek uit naar de toegankelijkheid van de nachtopvang en de plaats ervan in de aanpak van dak- en thuisloosheid. Op de commissie van 12 mei worden de aanbevelingen en de acties die daaruit volgen.
- We zijn ook nog bezig aan de laatste fase van ons versterkt winterplan. In 2025 zagen we een grote instroom van een nieuwe groep dakloze personen. Om in te spelen op deze acute situatie werd onder meer de werking van het inloopcentrum Pannestraat geheroriënteerd en wordt ingezet op tijdelijke extra inzet van doorgangswoningen in leegstaande sociale wooneenheden. De noodopvang in hotels is ondertussen stopgezet, bij het einde van de winter. Daar vertel ik later in deze commissie meer over. De doorgangswoningen en de Pannestraat lopen verder.
- En we zullen ook opnieuw een dak- en thuislozentelling aan te vragen bij Vlaanderen. We hopen echt voor een derde keer hier in Gent een meting te kunnen doen.

Dit zijn enkele highlights van wat er binnen mijn beleidsdomein de laatste jaren bewogen is. Maar dakloosheid los je uiteraard nog altijd best op door, naast preventie, opvang en begeleiding, ook keihard in te zetten op structureel wonen. Collega Watteeuw licht jullie daarom de acties binnen het Roof-actieplan toe die onder zijn beleidsdomein vallen.

TOELICHTING DOOR SCHEPEN FILIP WATTEEUW

Vanuit wonen benaderen we wonen ook zowel vanuit het preventieve luik als vanuit het curatieve. Elke extra betaalbare woning vermindert mee het risico op dak- en thuisloosheid.

- Het meerjarenplan van ThuisPunt Gent is goedgekeurd om patrimonium te renoveren en leegstand terug te dringen. Een totaal investeringsbedrag van 2,7 miljard wordt daarvoor uitgetrokken. 120 projecten zijn lopende goed: voor meer dan 8.000 renovaties, vervangingen en nieuwbouw.
- Er is een programmanota sociaal wonen goedgekeurd om tegen 2050 te voorzien in 20% sociale huisvesting (11,7% op 31/12/2025).
- We investeren 30 mio in Thuispunt om hun meerjarenplan te kunnen realiseren.
- Daarnaast besteden we nog eens 5 mio aan werkingsmiddelen voor de private inhuringen en de werking van de flatwachters.
- Om dakloosheid aan te pakken steunen we het plan op 3 types van woonoplossingen: Snelle herhuisvesting, Housing First en Wonen met zorg en ondersteuning. De grens tussen deze systemen en doelgroepen is niet altijd even scherp. Soms lopen de types door elkaar.
- Snelle herhuisvesting richt zich op huishoudens die recent dakloos werden of dreigen te worden en lichte problemen hebben tot herhuisvesting. De woonoplossing bestaat uit een betaalbare en kwaliteitsvolle (sociale of private) huurwoning met tijdelijke herhuisvestingsbegeleiding. Dit valt voor de sociale huurwoningen in belangrijke mate samen met het nieuwe systeem van versnelde toewijs (pijler 2) dat sinds 2024 van kracht is. Dat is 20% van de toewijzingen per jaar, nu goed voor ongeveer 100 gezinnen of alleenstaanden per jaar. Vanaf 2028 moet dat fors toenemen.
- Dienst Wonen beheert op dit moment 43 transitwoningen, eind dit jaar komen er nog 9 bij. Transitwoningen zijn woningen voor Gentenaars die plots geen dak meer boven het hoofd hebben, bijvoorbeeld na een brand of omdat hun woning onbewoonbaar is verklaard. Het is ook een manier om te vermijden dat de kwetsbaarste mensen op straat terecht komen.
- Uiteraard is er ook de eerste site met elf robuuste woningen, zoals collega De Bruycker al vermeldde.
- De afgelopen drie jaren gaf de Dienst Wonen subsidies aan Een Hart voor Vluchtelingen om twee Woonzoekers tewerk te stellen: zij zoeken mee met hun doelgroep naar huurwoningen in Gent.
- Dienst Wonen deed recent een bevraging bij de Gentse woon- en welzijnsactoren rond woonnoden bij hun doelgroep. Deze input zal meegenomen worden in de verdere uitwerking van het ROOFplan.
- Verder is het zeker ook belangrijk dat de inspanningen van Dienst Wonen rond het inschrijven van mensen in het Centraal InschrijvingsRegister (CIR) te vermelden. Bij de actualisatie in 2024 heeft de dienst met vereende krachten mensen op de wachtlijst in dat nieuwe systeem ingeschreven zodat ze hun plek op de wachtlijst konden behouden.
- Ook vandaag zijn de Woonwijzerconsulenten van de Dienst Wonen in de weer:
 - > Ondersteuning op afspraak: We blijven burgers zo goed mogelijk ondersteunen om de inschrijving in het CIR volledig in orde te maken/houden bij gekende dossiers en nieuwe contactopnames.

- > Specifieke zitdagen: Er is momenteel twee keer in de week een specifieke zitdag om mensen te helpen met hun inschrijving in het CIR
- > Proactieve screening: Bij elk bezoek aan de Woonwijzer, of huisbezoek, polsen we naar de inschrijving in het CIR. Ook het OCMW, TPG en andere diensten weten ons hiervoor te vinden en sturen burgers hiervoor naar ons door. Door een samenwerking met Wonen In Vlaanderen rond niet uitgeputte rechten van Huurpremie, komen we ook extra kandidaat-huurders tegen waar er CIR-dossiers moeten (her)bekeken worden.

Voila meneer De Meester, als u het mij vraagt is dit toch wel een serieuze waslijst aan maatregelen en inspanningen die collega De Bruycker en ikzelf doen om te voorkomen dat mensen dakloos worden én als ze dakloos zijn of worden: om hen te begeleiden naar woonoplossingen.
